

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumerează și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 18 Ianuarie s. v.

E o mare lege firească ce stăpânește întregul univers, că nici o putere nu se pierde, și nu se poate, ca cineva să lucreze, fără ca să rămână undeva urma lucrării lui.

Cu toate aceste foarte adese-ori omul se plânge, că înzadar a nisuit, înzadar numai și-a încordat puterile.

Când aceasta?

Totdeauna, când a făcut o rea întrebuințare de ele.

Umbilând în cărările vieții, te pomenesci deodată în fața unei stânci ce ți-s-a răsturnat de-a curmezișul în cale, încât nu mai poți trece înainte.

Dacă te vei isbi în ea, te vei sbumciama înzadar, căci prea puține sunt puterile tale, ca să o sfărâmi ori s'o urnesci din loc. E prea mare scopul în comparațiune cu mijloacele, de care dispui tu, și puterile ți-se vor risipi astfel, încât nici că vei simți măcar efectele încordării lor. Te vei mistui numai tu însuși, dar stânca va rămâne nemișcată în calea ta.

Om cuminte fiind, îți vei trage dar seamă cu tine însuși, dacă trebuie neapărat să urmezi înainte calea ce ai apucat odată, dacă nu poți cumva ocoli pedeca ce ți-s-a pus în drum, și numai atunci, când firea nu te iartă nici să te abați din drum, nici să te întorci înapoi, numai atunci te opresci în loc, ca să chibzuiesci, cum și în ce fel ai să te folosești de puterile tale, ca să-ți deschiți cât mai curând drumul.

Te vei uita dar bine împregiurul tău, ca să vezi, dacă nu cumva mai poți găsi și alți oameni, care vor și ei să meargă pe aceeași cale cu tine, pentru ca să lucreți împreună.

Dacă veți veți fi adunat apoi destui, veți pune deodată toți cu toții umărul, veți încorda la un semn dat puterile și veți da prin o singură opintire comună pedeca în laturi.

Dacă însă stânca e mare și voi sunteți puțini și slabi, ia fiesce-care o parte numai din ea, o bucată, pe care o poate sfărâma, și astfel bucată cu bucată, lucrând întins și cu îndelungă răbdare, mai curând ori mai târziu veți ajunge să vă deschideți drumul.

Zadarnic se sbuciumă numai acela, care vrea să facă el singur ceea ce numai mulți împreună pot scoate la capăt, ori să ajungă prin o singură opintire acolo, unde numai prin o lucrare îndelungată poate să străbată.

Și cărările vieții sunt pline toate de asemenea stânci. Nu face omul în lumea aceasta un singur pas înainte, fără ca să

de de vre-o pedecă. Mulți își risipesc puterile în opintiri zadarnice, mulți se opresc cuprinși de apatie în loc ori se întorc descurajați înapoi și mulți, lucrând cu chibzuială, mor mai nainte de a fi ajuns să poată face pasul dorit.

Acestora trebuie să le rămână mângâierea, că vor avea să lucreze mai puțin aceia, care vor veni în urma lor.

Mângâierea aceasta e singura răsplătă sigură a celor ce iau parte la lucrarea socială.

Căci totdeauna prin lucrarea socială se urmăresc scopuri atât de mari, încât mai multe generațiuni trebuie să lucreze fără de curmare, pentru ca să le poată realiza, și nici odată nu este cu putință, ca cineva să-și vadă visul cu ochii, dacă visează frumos.

Acum o sută de ani, ne mai putând suferi robia, în care erau ținuți, Românii din Ardeal, întâia oară după sute de ani, se adună mulți la un loc și pun umăr la umăr, pentru ca prin o singură opintire desneșădăuită să schimbe starea de lucruri.

N'a fost zadarnică opintirea lor, căci de atunci și până astăzi ei merg mereu împreună și simt din zi în zi mai clar, că numai unindu-și puterile vor pute să răsească înainte. E însă enormă deosebirea dintre ceea ce au voit să obțină și ceea ce au obținut prin opintirea lor.

Căci ce au voit ei, și ce voiesce ori și ce om în lumea aceasta?

Voiau ca ei înșiși și numai ei să se bucure de roadele propriei lor munci, să aibă bunul traiu, care li-se cuvine în virtutea propriilor lor osteneți.

Ear' aici n'au ajuns nici ei, nici fiii lor, n'am ajuns nici chiar noi nepoții lor, aici numai prin o lucrare întinsă putem să ajungem.

Tot atunci, când unii au făcut opintirea aproape zadarnică, s'au ivit tot aici în Ardeal alții, oameni mai luminați și mai chibzuți, care au zis: „Acolo, unde voiți voi să ajungeți, nu se poate merge decât încetul cu încetul, lucrând din greu mai multe generațiuni de-a rândul“. Și acești oameni luminați și chibzuți au început lucrarea aceasta, o lucrare, pe care sciau prea bine, că nici ei, nici fiii lor, nici chiar nepoții lor nu vor ajunge a o sfârși.

Într'un articol de țiar nu se poate cerceta, cum s'a urmat lucrarea începută de ei și cât de departe am ajuns noi cu ea; e destul, că noi, cei care ne aflăm astăzi în viață, nu mergem de capul nostru, ci urmăm lucrarea înaintașilor

noștri și trebuie s'o chibzuim astfel, ca generațiunile viitoare să fie dispuse a o duce și ele mai departe.

Altfel înzadar au lucrat bătrânii și înzadar lucrăm și noi.

Dacă ne vom uita însă mereu înapoi și mereu înainte, nu ne vom avânta nici odată prea tare, nu vom rivni la prea mult, ci ne vom mărgini să înaintăm puțin câte puțin, dar sigur, căci țările nu intră în sac și acolo, unde noi nu putem ajunge, vor ajunge cei ce au să vină în urma noastră. Așa mergem noi de o sută de ani înainte; așa se mergem și mai de departe. Nu este nimic mai rău în lucrarea socială, decât înaintarea pripită și dacă cineva așori mâne ar voi să ne împingă înainte, noi să ne oprim pe o clipă în loc și să ne dăm bine seamă, ca nu cumva să mergem prea departe, încât să fim în urmă siliți a da ear' un pas înapoi. E mai bine să faci un singur pas mic, decât de cece mari de odată, ca să fii apoi silit a da unul singur înapoi, căci acela unu ne demoralizează atât de mult, încât nu mai putem săi până unde vom ajunge în retragerea noastră.

De aceea să ne umblăm după idealuri frumoase, ci să ne dăm seamă de împregiurările, în care trăim, și despre puterile, de care dispunem și să voim numai ceea ce se poate acum.

Ceea ce au voit părinții noștri acum o sută de ani, nu se poate nici astăzi, după o lucrare atât de îndelungată, și mult va trebui să mai lucrăm și mult vor mai trebui să se schimbe împregiurările, pentru ca să ajungem a fi și noi numai noi înșine stăpâni pe roadele muncii noastre.

Nu la bunul traiu așa, cum și-l doresce tot omul, trebuie să rivnim, ci numai la un mai bun traiu ca cel de astăzi.

Ear' dacă judecăm din acest punct de vedere, ne pătrundem de convingerea, că mergem din rău în mai bine și tot mai bine.

Sunt două lucruri, dela care atîrnă bunul traiu al omului: cultura și bogățiile.

Ear' aceste nu prin luptă, ci numai prin lucrare pacinică se pot realiza.

În această lucrare pacinică suntem împedecați parte prin silințele adversarilor noștri, parte prin neînțelegerile dintre noi înșine, și dacă ne luptăm, ne luptăm numai pentru ca să ne asigurăm puțința lucrării pacinice.

Ne rezervăm a intra altădată în amănuntele acestei lupte.

Foiața „Tribunei“.

Starea arheologică în Bucovina.

(Urmare.)

Altfel stau însă lucrurile dela era constituțională! În toate părțile societății par a fi pîntruns cultura și inteligența. Mai în fiecare oraș din Bucovina se află o școală medie, frecventată de un număr foarte considerabil de cler. În Cernăuți prelungă 4 școli medii se ridică a 7-a universitate a Austriei. Multime de institute de creștere, un număr foarte considerabil de societăți de tot felul, se află în toată Bucovina. Literați și învățați în toate părțile.

Românii se consolidează și ca națiunea cea mai numeroasă și bogată a țării ocupă locul dintâiu în concertul cel multilor al naționalităților diferite ale țării. Și cu toate acestea cestiile arheologice merg mai rău decât sub timpul din trecut. Nimenea nu se interesează de rămășițele trecutului. Țerenii găsesc pe la sate mai în fiecare zi ceva vechiu, ce-l aruncă ca bani răi sau de nimica într-o parte, sau că le vînd Jidanului din sat pentru rachiu sau câteva parale, căci nimenea nu le istorisește despre însemnătatea acestor rămășițe ale trecutului, nici chiar inteligența nu le pricepe, căci sunt „bani răi“ sau „lucruri de nimica.“

Strămoșii noștri au fost un popor glorios, suntem urmașii adevărați ai Romanilor și nepoții lui Traian. Aceste lucruri nu sînt din trecutul nostru, sînt o „nimică“, „bani răi.“ Și aci se află conservatori de ai lor. Sînt fiii lui Israel. Mulți din ei, și cei mai săraci, cumpără în toate țările rufe dela oameni, umblând și colindând dela o casă la alta, ce le vînd apoi cu profit la oameni săraci.

Cei mai inteligenți dintre ei, au găsit în timpul din urmă altă ocupație. Inteligența lor comercială aflate o rufă mai ponderoasă, mai cu preț. Sînt rufe trecutului țării noastre, ale Romanismului. Sînt fiere ruginite, sulite frante, săbii încălțate, cruciulițe frante, bani vineți, pietri stricate, sticle lucii, statue rupte, fără nas, sau picioare sau mâni, găsite toate de țereni în pămînt la lucru, la arat, prăjit, săpat etc., ce le aruncă cu mînie, ca nisce pedeci în lucrul lor, ca un ce de nimică într-o parte sau că le frîng în bucăți.

Și aci e Jidanul. El ameliorează munca țeranului și îmbunează caracterul său. Și asta, amice, se-ți fie de folos. Îi dă câteva parale sau rachiu și țeranul le strînge pentru el, căci s'a îndatnat de a-l ține de om cuminte, fiindcă la toate nesdrăveniile îl află, unde numai află vre-un folos. Jidanii adună aceste lucruri și caută a le vinde cu folos sau în țeară sau în

străinătate. Cu banul totul se face. Ți-e drag să auzi atunci pe un Jidan cu căftan, cum scie a-și lăuda marfa sa. El scie și istoria română, o învață la comerțul său; scie a valoarea și însemnătatea acestor nimicuri din pămînt ca cei mai mari arheologi, căci la anticități adese nu se caută atât pe greutate, cât pe calitate. Întru adevăr adevărați factori ai arheologiei, căroră trebuie să le mulțumească adese pentru conservarea anticităților de mare valoare, căci de altminterlea lucrătorul l-ar fi strivit ca de nimică. Conservatorii cei mai practici, și un ram nou de comerț în Bucovina.

Folosul ce ni-l aduc acești comersanți cu anticități găsite, e cu toate acestea efemer, căci cei mai mulți sînt din România, Iași sau Botoșeni și București, unde se află o mulțime de amatori de anticități, cari, fiind mare îmbelșugare în țeară, le plătesc foarte bine. Anticitățile cumpărate le duc ei deci în România, unde le vînd, sau ce nu pot, transportă în Rusia sau Anglia, unde îi așteaptă mare plată. Puține anticități rămân deci în țeară, și cari asemenea ca și în România ajung în mâni particulare, spre a fi vîndute mîne cu câștig mai departe sau duse în străinătate. Dela acești comersanți ambulanți poate cumpăra numai acel particular, care e bogat, căci ei cer sume enorme

pentru anticități. Anticul pentru care laicul n'ar plăti nici doi pui, devine la acești comersanți de antice foarte scump. Cu doi sau trei floreni cu greu le-ar cumpăra cineva și sînt antice, pentru cari se cer 200—800 franci. Sub astfel de împregiurări poate cumpăra anticități în Bucovina numai acela, care e bogat și cunoaște valoarea lucrurilor antice îndecomun. Acestia se pot aci număra pe degete. La toate ne gîndim, numai la gloria străbună și traiul din vechime nu ne gîndim. Se face politică mare națională, se desășură probleme mari patriotice-naționale și se croiesc planuri mari pentru viitorul națiunii. De basa lui însă pare că n'avem timp de a ne ocupa. Ajutorarea științei, a acestui capital neperitor și nestricăcios, e încă un *pium desiderium*. Ne gîndim la mărirea națiunii, și nici că am ajuns a avea macar un muzeu cât de mic în țeară, unde s'ar strînge anticități găsite. Aci aflăm vandalismul cel mai înfricoșat și cu greu de înțeles în celelalte provincie ale Austriei. În fiesce-care provincie a Austriei se ridică câte un palat, în care sînt adunate și strînse rămășițele trecutului țării. Cele mai puține din ele sînt ridicate de stat sau de țeară, pe care le-au ridicat societăți particulare prin contribuiri benevole, gîndind astfel a aduce tributul lor pentru consacarea trecutului, activității

George B. Pop.

Stimabile Domnule Redactor!

Vă rog să binevoiți a publica în numărul proximal al ziarului d-voastre următoarea rectificare relativ la scrierile publicate în nr. 11 al „Gazetei Transilvaniei” despre „lista tipărită”, ce circula între Români din Brașov:

Afară de faptul, că circula o listă tipărită între Români din Brașov, tot ceea ce comunicați d-voastră în această afacere abonenților din afară — căci noi Brașovenii scim cum stau lucrurile — sunt pure neadevăruri și informațiunile d-voastre, cu toate că accentuați, că le-ați scos din cel mai sigur izvor, sunt absolut false și tendențioase.

Este cu totul fals, că „lista” această este colportată din casă în casă de un acționar de frunte al „Tribunei”, ear’ insinuatiunea d-voastre „că au fost persoane seduse a o subscrie, cărora acum le-ar părere rău” o respingem cu indignațiune. Lista a fost prezentată până acum numai la persoane independente, și toți cărora li s’a prezentat, au subscris-o și au făcut aceasta din pură convingere. N’am voit să salvăm — ceea ce țiței și înțelegeți numai d-voastre, — „pe cale clandestină”, prin liste care circula și se colportează din casă în casă la Români, reputația și putoarea literară a d-nului I. Slavici, fiindcă de aceasta n’are lipsă, ci scopul nostru a fost să ne arătăm conștientul cu procedura rezervată a dlui I. Slavici față de atacurile „Gazetei” pornite din partea d-voastre, pe care noi nici decum nu le putem aproba.

În fine sînteți înșelați sau v’înșelați însuși dacă credeți că lista „clandestină”, care circula între Români a făcut un fiasco. Lista poartă deja subscrierile celor mai de frunte Români brașoveni și fiasco a fost și este pe partea d-voastre. Am putut potența fiascul d-voastre dacă v’am cere să ne indicați o singură persoană din societatea română de aici, cu care ați convenit și care să nu v’fi declarat în public, că desaproabă procedura d-voastre.

Al D-voastre

George Popp.

Limba extraselor matriculare.

(Urmare.)

În cauza limbei matriculelor nu aflăm dispozițiuni pozitive din început. E evident, că listele despre cari făcurăm amintire, — „dyp-tichae” — se recitau înaintea credincioșilor în limba acelora. În timpul după conciliul tridentin, unde permieta calificatiunea preotului respectiv, însemnările prescrie matriculare se făceau în limba latină. Titu Budu, în opul seu: „Îndreptar practic (Gherla 1883), pag. 246, scrie despre lucrul acesta următoarele: „În Ungaria până la a. 1836, matriculele s’au scris în limba latină: la Români parte în limba latină, parte românească. Apoi conform articolului al III de lege din același an, s’a dispus, că unde credincioșilor se predica ungurește, matriculele să se ducă ungurește, (de sine se înțelege, că unde se predica românește, și matriculele să se scrie românește).”*)

Art. de lege 44 din a. 1868 în § 14, decide cauza limbei matriculelor în modul următor: „Comunitățile bisericesci, fără de a prejudeca drepturilor legitime ale superiorilor bisericesci,

*) Dl autor Titu Budu își va fi avut și d-sa „moti-vele” sale personale, pentru care a profestat această teorie, pe care preoții noștri de pretutindine — după-cum scim pozitiv — au respins-o cu multă indignare.

Red. „Trib.”

omenirii. Preste toată țeara au întins aceste societăți rețeaua lor, ca nu cumva să se peardă cel mai mic lucru antic găsit în vre-un unghiu al țării.

Ce n’au putut scoate facultățile filosofice la disolvarea problemelor istorice, aceste societăți și muzee create de ele și de stat sau țeară le-au sciut rezolva prin mijlocirea acestor documente istorice, prin aceste izvoare necesare ale istoriei în timpul de astăzi. Așa numita „sciința hărlefului” ajunsese în aceste țeri o sciință auxiliară a studiului istoric și se privea ca o datorie patriotică de a o potrege și a o ajutama. Cu totul altfel e la noi. Unul, ce s’ar ocupa mereu cu de-alde lucruri, s’ar privi poate ca smintit sau exagerat, care și-a pierdut adevărata sa carieră sau că se ocupă cu nebulii, cu lucruri de nimica. Pe căpi nu vedem în fiecare ți făcând din umeri, când e vorba de anticități. Acestea sunt lucruri, cu cari un om serios nici nu se poate ocupa. Ne lipsește deci muzeul, ne lipsește societatea arheologică, ne lipsește deci toate instituțiunile pentru conservarea rămășițelor trecutului. Țerenii și lucrătorii aruncă cu nebagare de seamă anticități scoase la lucru din pământ într-o parte, nesciind valoarea lor, și de dinșii nici nu ne putem mira. Inteligența română privește aceasta cu apatie, ca și cum

decid în deplină libertate despre limba matriculei din comuna proprii bisericească. (Az egyház-községek, egyházi felsőségeik törvényes jogainak sérelme nélkül, anyakönyveik vezetésének nyelvét tetszés szerint határozhatják meg).

Așa în comunitățile noastre bisericesci greco-catolice române din natura lucrului, din dispozițiunea mai marilor biserice, pe basa citatei legi pozitive, este cea română, limba dulce a poporului nostru credincios.

Din cele expuse urmează cu toată puterea logice, și încă cu o evidență covârșitoare, că:

- a) noi, preoții biserice greco-catolice române avem dreptul și sacrosanta datorință de a redacta matriculele noastre în limba noastră națională română;
- b) este o călcare formală de lege, prin urmare o crimă, a nu da extrasele matriculare în acea limbă, în care sunt compuse matriculele.

Deci, cei-ce fac în contra acestor legi și dispozițiuni, nu-și cunosc, sau nu vreau să-și cunoască drepturile și datorințele, nu sînt demni de apelarea frumoasă, cu care îi onorează încrederea „reginei genților”: „domnule Părinte!”

Conflictul avut din cauza extraselor matriculare cu pretorul de Baia-mare, Alexandru Smit.

Acest oficiu parochial, conform dispozițiilor legilor patriei, încă în 24 Noemv. 1885, Nr. 15, a transpus oficiului notarial de Dănesci extrasele din matricula botezaților anului 1866, spre ulterioara folosire oficioasă în compunerea listei de asentare pe anul 1886.

Notarul numit al cercului Dănesci îndrumat de pretorul de Baia-mare, în 5 Decemvrie 1885, îmi retrimite extrasele făcute în toată regula după lege, și mă roagă „cu confidență”, să fac bine și să descriu extrasele în limba maghiară, adică în limba statului. Vădând eu din această scrisoare a notarului, că el nu cunoaște sau nu vrea să cunoască legile patriei referitoare la redactarea matriculelor și la excrierea extraselor din ele, îndată i-am răspuns, naturalmente românește, citându-i legile relative, că am drept de a redacta matriculele în limba română, și că nu este permis a pune datele matriculei în extras, decât în limba originală a matriculelor. Extrasele le-am retrimis earăși nealterate.

După această scrisoare a mea, notarul înșinuă cauza la pretorul de Baia-mare Al. Smit (quondam Schmid și Smidt), care în 8 Decemv. 1885, Nr. 1434, prin numitul notar îmi trimite un cas „rendelet”, în care cu toată impertinența mă înfruntă, că eu calc legile țerii, că eu nu fac așa, cum prescrie praxa introdusă aici de colegii mei, că eu, ca o excepțiune, nu respectez legile, etc. După aceste expectorațiuni, scrise ca din „șeaua de betyár” urmează ordinul, ca în curs de 3 zile să-și sustern (Doamne sântei! betérjeszteni) protocolalele (voia să scrie — dacă scia, — extrasele) matriculare. Vine apoi o masă de saltomortaluri stilistice, cari consist mare parte din nise amenințări rabulistice, — stereotip kaimakam sau pașă turcesc.

Această grațioasă scrisoare mi-a adus-o adjunctul oficiului notarial în 9 Decemvrie 1885. O am cetit și m’am turburat din adâncul sufletului vădând atâta prostie, atâta fărădelege și lipsă de tact, de conștiință și de cultură socială în un funcționar chemat a procede după prescripțiile legii, chemat a lucra spre binele poporului în conțelegere cu toți factorii competenți, dintre cari cei dintâi sunt preoții biserice. A ceea-ce m’a supărat și mai tare a fost, că din citata

n’ar fi lucrurile din trecutul românismului. Anticitățile se strică, se dărîmă și se prefac în cenușă, ca și imaginația cea întunecată a țeranului despre trecutul țerii.

Nimenia nu deplânge pierderea lor, căci ele se desconsideră. De admirat sînt acești comercianți de anticități, cari colindând orașele țerii le plătesc foarte bine. Și e de mirat, că o astfel de ocupațiune comerciantă mai pot se aibă ei. Ne excusăm, căci sînt Ovrei, din partea Românilor cu greu i-am pricepe. La dinșii aflăm câte odată nise piese antice, a căror pierdere o regretăm mult și cari într-o colecție ar fi de însemnătatea cea mai mare. E drept, ele nu se perd prin dărîmarea sau stricarea lor, căci ajung în mâni de archeologi, sau dacă nu, de ale amatorilor. Dar’ e de regretat înstrăinarea și împrăscierea lor, căci pentru sciința aceasta nu poate să fie de mare folos. Se întâmplă, că dela Ovrei ajung în muzeele din Londra, Paris sau din Germania sau Rusia; atunci de sigur că se perd pentru Români, pentru sciință e folosul lor poate efemer, din cauza necunoștinței țerii și istoriei speciale a Daciei. Ele se admiră de străini pentru originalitatea lor, dar’ pentru sciință, deocamdată, cu greu se pot întruibui.

(Va urma.)

scrisoare respiră un dispreț față de clerul român, că se intrude de superior chiar în oficiile noastre parochiale, că cutează a vorbi cu un preot, ca și cu un servitor blăstemat, că-și arogă dreptul de a pute dispune în mod arbitrar cu preoțimea; și presupune cu aroganță detestabilă a-l pute considera de un oficiu subaltern, subordonat oficiului pretorial, trimițându-i „rendelet” și „meghagyás”. Durere, numai purtarea și procedura unor domni parochi, lipsa de energie, poate chiar lipsa conștiinței despre demnitatea unui oficiu parochial, despre drepturile și datorințele unui preot, a putut să aducă pe un pretor la atâta cutezanță față de preotul român. Să ne închipuim, ce poate să facă un om ca acesta cu fiii poporului român?

Ce-am avut de a face cu această scrisoare?

Am fost silit să o resping cu toată indignațiunea.

O am respins, însă motivată, însemnând pe coala de recepțiune, că scrisoarea trimisă mie este o prostie, un gallimathias, cumcă agitează în contra ordinațiunilor regesci din anul 1769 și 1771, precum și că vatemă drepturile oficiului parochial, drepturi asigurate prin art. 44 de lege din an. 1868, apoi vatemă demnitatea oficiului meu parochial, și încă se atinge chiar și de onoarea mea personală, nepătată.

Las să urmeze aici în original motivele, pentru cari am fost silit a respinge asupra mea insolentă venită asupra mea din partea lui Alexandru Smit:

Mivel ezen „rendelet”-nek czimzett gorombasági galimathias az 1769, evi dec. 29, 33 sz. s az 1771, évi 2629, sz. rendelet, aztán az 1868, évi XLIV, tcikk 14 §. ellen tehát felsőbb és joghatályban levő rendeletek s az ország törvényei ellen izgat, ezenfelül az én papi hivatalom méltóságát, s végül szeplőtlen állampolgári becsületemet durván sérti, a legnagyobb indignatioval utasitom vissza, annál is inkább, mert a benne foglalt felhívásnak ezen lelkes hívatalt által idejében s törvényesen elég lett téve.

Kelt Lacfaluban 1885. évi Dec. 9-én.

Dr. Lucaciu László,
g. kath. lelkész.

(Va urma.)

Convențiunea comercială cu România.

Ocupându-se de un articol publicat în „Pester Lloyd” în această materie „Telegraphul” din Bucuresci scrie următoarele:

„Nu pofta de polemică ne face să ne ocupăm cu articolul publicat de „Pester Lloyd” în numărul seu dela 21 l. c. st. n. și reproduces de noi ieri. Avem convingerea, că cu Ungurii nuse poate discuta; ori-ce ai dice, ori câte probe ai aduna, ori-ce ai face, dacă Ungurul are interes să spună contrarul, îl va spune.

„Dealtmintreli, șovinismul unguresc e destul de bine cunoscut în toată lumea, pentru-ca să-l mai recomandăm.

„Trecem dar’ preste acuzarea, că „autoritățile vamale române nu aplică aceeași măsură Austriei și Ungariei” pârînd pe cea dintâi. Am pute cere probe; am pute pentru a opune acuzare la acuzare, să reamintim redactorilor dela „Pester Lloyd” șicanele, ce s’au făcut exportului nostru de vite, și noi am fi gata să aducem probe ori când. Dar’, la ce ne-ar folosi toate acestea? Ungurii nu vor voi să recunoască adevărul și vor repeta acuzarea la infinit.

„Nu putem însă face același lucru cu constatarea deosebiri, ce există între Austria și Ungaria, față cu noi, în materie economică.

„Cestiunea reînnoirii convențiunii comerciale cu România, dice „Pester Lloyd”, se înfățișează ca o cartă-model a tuturor cestiunilor pendente de politică comercială. Greutățile, pe cari triumfătoreea nebulie a protecționismului le pune în calea transacțiunilor de acest soi, în cazul de față se prezintă într-o formă înăspriță și cu această ocaziune relațiunile ambelor state ale monarhiei noastre (Austria și Ungaria) în aproape toate cestiunile de politică comercială ne par cu o limpedime deosebită. Cea mai mare parte a foloaselor cade în partea Austriei; cea mai mare parte a jertfelor și sarcinilor cade în partea Ungariei. Unele diare vieneze, care la cel mai mic privilegiu acasă pe Ungaria, că impune sarcini celeialalte jumătăți a monarhiei, socot foarte firese, ca Ungaria — pe propria-i socoteală și în contra agrarianilor austriaci — să asigure reînnoirea convențiunii cu România. De fapt, toate corporațiunile speciale ungare, începînd cu camerele comerciale, s’au rostit pentru reînnoirea unor relațiuni convenționale, deși bilanțul situațiunii ne arată în chipul cel mai lămurit jertfele, pe care uniunea vamală ni le impune în folosul intereselor austriece. . .

„Această residă neapărat în felul producerii celor două părți, dar’ asupra situațiunii înfruntesc mult și convențiunea din 1876, care satisfăce mai mult interesele austriece. Singură taxarea ad valorem constituie deja un avantaj pentru exportul austriac față cu cel ungur, și la aceasta trebuie să se mai adauge împrăgiurarea, că cu tendențioasa aplicare a tarifului decătră autoritățile române, interesul românesc armoni-

sează cu cel austriac tot de atâtea-ori, de câte se ciocnesc cu interesul ungur. În scurt și pe față: pe piața română, industria austriacă concurează cu industria celorlalte state europene, pe când industria ungară concurează cu cea românească. Diferența în partea României e deci explicabilă. Și nu e numai atât: guvernul român socoate, că are multe alte motive, ca să nu aplice ambelor părți aceeași măsură. . .

„Nu e destul de limpede?

„În diferite rînduri, atacînd cestiunea relațiunilor noastre comerciale, am insistat asupra acestei deosebiri și asupra grelei pozițiuni, în care sîntem puși, când e vorba de legături economice cu monarhia vecină.

„Austria e un stat industrial; firesce, că ea face agricultură, dar’ nu îndestulă pentru satisfăcerea tuturor trebuințelor sale; carnea și pâinea, adică vitele și cerealele, găsesc deci în Austria o piață sigură.

„Nu e tot așa cu Ungaria; aceasta e țeară agricolă; industria ei e rudimentală și anume din acele industrii, cari sînt mai direct legate cu agricultura; principala ei producere însă, ca și la noi, este și rămâne încă pe multă vreme agricultura.

„Cu Austria, înțelege ori cine, că relațiunile noastre pot fi foarte limpede; precănd ea ne furnizează cu articole industriale, pe care țeara noastră nu le produce, noi o furnisăm cu vite și cereale.

„Dar’ cum se facem cu Ungaria? Agricultori și noi și dînsa, e fatal să ne ciocnim pe piață, e fatal ca ea să ne refuze piața sa internă.

„Și cum concordantul vamalo-comercial dintre Austria și Ungaria impune uneia de a aplica măsurile vamale luate de cealaltă; și cum, decănd situațiunea politică internă din Austria o face pe aceasta să nu poată ave nici o energie față cu Ungaria; și cum Ungurii sînt foarte încăpăținați, mai cu seamă în daraverile materiale și foarte puțin respectuoși pentru drept și morală, ajungem la următoarea situațiune:

„Precănd noi facem toate înlesnirile importului austro-ungar, toate sicanele și zăticirile se fac exportului nostru.

„Experiență am făcut, și încă prea bogată; exportul nostru de vite, sub pretextul foarte comod al expediției, a suferit cele mai mari loviri. Și Austria a tăcut, a suferit și nimic n’a putut face. „Carnea” la Viena a atins prețuri fabuloase; și protestările consumatorilor, protestările autorităților, ca consiliul municipal din Viena, contra închiderii fruntarilor din spre România, zădarnice au rămas și pierdute în vînt. Ungaria a făcut ce-a vrut.

„Eată dar’ cum stăm: avem interese armonice cu Austria și cu totul contrare cu ale Ungariei. Dăm, fără a primi în schimb decăt puțin lucru. Ce să facem? cum să ne aranjăm?

„Ne-am pus de mii de ori această întrebare; și noi, ca și cei din Pesta și Viena, sîntem convinși că un rășboiu vamal între România și Austro-Ungaria ar fi o calamitate; dar’ cum să-l înlăturăm?

„Le e ușor Ungurilor să dică: „cerem satisfăcerea intereselor unguresci”; greutatea e însă de a împăca aceste interese cu cele austriece, și apoi totalul acestora cu interesele României. Cănd două sau mai multe puteri lucrează în ori-cari condițiuni asupra unui corp, acțiunea lor se reprezintă prin resultantă; ear’ cum se pot combina interesele ungare cu cele austriece, când ele sînt contrare?

„Ori-cum ar fi, pentru moment n’avem decăt să așteptăm propunerile austro-ungare, pentru a ne hotărî. Trebuie să fie însă bine stabilit de pe acum, că cu țeri agricole n’avem nici un interes să încheiăm convențiuni și că refuzăm ori-ce tratări cu Austro-Ungaria, dacă aceastanu înseamnă decăt Ungaria.

„Căt despre amenințările lui „Pester Lloyd”, le trecem cu vederea; un rășboiu vamal ar fi tot așa de rău pentru amîndouă părțile, nu mai rău pentru noi.”

Cronică.

Atentat în contra archiducesei Margareta. Din Viena se depează cu datul de 28 Ianuarie n., că archiduceasa Margareta, fîca de șesșepreceze ani a archiducelui Carol Ludovic, a fost cu privilegiul unei preumblări prin Prater atacată decătră un om necunoscut. Necunoscutul, care precum se vede e smintit, a fost arestat. Archiduceasa s’a reîntors în oraș în cea mai mare agitație.

*

Numiri. Au fost numiți: judele cercual din Bozovicu, Isidor Chețanu, jude la tribunalul din Alba-regală. Subjudele dela Canija,

Nicolau Marian, a fost transferat în aceeași calitate la Szegszárd. — Dionisiu Chioran diurnist la trib. din Cluj, a fost numit cancelist la jud. cerc. din Teaca.

Programul asențurilor regulate din comitatul Sibiiului e următorul: Sebeșul-săseș (oras) 6 Martie, Sebeșul-săseș (cerc) 8 și 9 Martie, cercul Mercurei 11 și 12 Martie, Poiana 13 Martie, Seliște 26 și 27 Martie, Sibiiu 29 30 și 31 Martie, tot în Sibiiu pentru cercul de asențare Boița la 1 2 și 3 Aprilie, orașul Sibiiu 5 și 6 Aprilie, Noerich 8 și 9 Aprilie.

Sinoade protopopesci. În luna lui Noiembrie scrie „Revista catolică”, — s'au ținut în diecesă Gherlei adunările tractuale protopopesci. Ne-au venit mai multe informațiuni de mare însemnatate în această cauză, mai ales din tractul protopopesc al Seinilor.

Cassele de păstrare scolare. Ministrul de instrucție a recercat prin un circular pe inspectorii scolari, ca unde e cu putință să se introducă cassele de păstrare scolare.

Maghiarizarea numelor de comune în comitatul Hunedoarei. În ședința dela 13 l. c. comisiunea „societății arheologice” din Deva a însărcinat pe vice-prezidentul său, dl Solyom-Fekete, să propună comitatului a da comunelor românești nume maghiare. Frumoasă misiune a unei „societăți arheologice” apoi mai dă ceva, că maghiarizarea nu se face pe cale oficială, când în fruntea ăstora de lucruri se pun funcționari de al statului, precum și vestitul Solyom Fekete!

Economisarea în Ungaria. „Vaterland” primește din Pesta o corespondență din care extragem următoarele: Capitala Ungariei a căpătat, precum se știe, o operă nouă, arangiată cu cel mai mare lux posibil, dar lipsesc puterile proprii artistice, pentru a pute efectua producțiunile musicale amesurate palatului acestuia. Din această cauză țara trebuie să cerce a câștiga cântăreți și cântărețe străine pentru bani foarte scumpi. În opera ungurească, unde părțile principale se cântă italiane, se solvesc gagii, despre care cele mai mari opere ale lumii nici cunoscându-se nu au. Fiecare din aceste reprezentațiuni, chiar și dacă casa e vîndută, lasă după sine un deficit de 2000 fl. De aci provine că această operă, cu toată subvențiunea anuală de 326.350 fl., nu se ajunge cu bugetul ei. Teatrul național încă primește o subvenție anuală de 103.000 fl.: astfel numai aceste două teatre primește la oală o subvențiune anuală de 429.350 fl. Și pentru cine sînt aceste spese? Cine vine în operă? Casa lui Israel e acolo mai tare reprezentată; căci cine altul poate plăti prețurile scumpe? Prete tot trebuie să numim un lux neexcusabil, că Budapesta are astăzi patru teatre maghiare. Se înțelege numai astfel pot să existe, că spre susținerea lor se ia la dispoziție afară din măsură prealalta scutură privată, apoi sacul de stat și cel orășenesc. Teatrul german de aci nu primește ca subvențiune nici un crucer, ba din-contră are să suferă în reprezentanța orășenească și în presă toate șicanele și atacurile șovinismului, și totuși acest teatru se susține cu onoare. Dacă voim să știm că sînt oare de lipsă în Budapesta acele patru teatre ungurești pentru public, atunci să privim la înmulțirea hălelor de cant germane și la frecuența mare a acestora; din punct de vedere moral aceasta de regulă nu e o aparență îmbucurătoare, dar această aparență caracterizează stările faptice.

De ale „kultur-egylet”-ului. Comisiunea financiară a municipiului Budapesta a fost propus să se dea „kultur-egylet”-ului din Cluj suma de 5000 fl. Față cu aceasta, magistratul e de părere că spre acest scop ar fi destui și 1000 fl.

Din protopopiatul Lipovei. La 21 Ianuarie n. a. c. s'a întrunit în Lipova comitetul protopopesc spre exorierie concursului la îndepinirea scaunului protopopesc al Lipovei, devenit vacant prin abdicarea bătrânului protopop Ioan Țeranu.

Din Caransebeș. „Luminătorul” publică următorul: Apel către toți alegătorii comunali din fostul regiment conf. româno-bănățan nr. 13: Este știut, că mandatul de 6 ani al reprezentanților comunității de avere expiră cu ținerea adunării generale de primăvară din a. cur. 1886 și că vice-comitele comitatului Caraș-Severin a exers din cauza aceasta alegeri noi, cari au a se îndeplini în decursul lui Februarie a. c., dar al căror termen se va face cunoscut comunelor singuratic prin respectivii pretori (solgăbirii) cercuali: drept aceea, noi împăduiriți, cugetăm a ne împlini o datorință sântă, când ne luăm libertatea, a vîra atragă băgarea de seamă asupra acestor alegeri. Aceasta o facem cu atât mai virtos, căci d-voastre alegeți abia a doua oară pe reprezentanții comunității de avere. Noi dorim, atât în interesul celor împăduiriți, cari au câștigat această avere frumoasă prin sângele lor, vîrsat de nenumărate ori pentru tron și patrie, cât și în interesul unei bune și conștiențioase administrațiuni: ca să alegeți de reprezentanți ai comunității de avere bărbăți independenți, cari nu afîră dela nimenea, adevărați cari în toate afacerile administrative își pot da votul după conștiința lor, ear' nu după cum le poruncește alții; oameni onesti, activi, probați și cunoscuți din trecutul lor, cari sub toate înepregiurările, la bine și la rău, v'au ocerot și au voit binele vostru. Noi nu trebuie să vi-l numim, căci voi

fi cunoașteți foarte bine. Voi ați crescut din preună cu ei, ați auzit de multe-ori graiul lor sincer și loial. Să nu fugiți de dinșii. Pe acestia onorați-i, în ei puneți încrederea voastră: pentru-că ei cunosc și vor reprezenta mai bine averea, interesele și durerile voastre. Onorabili alegători comunali! cătră voi ne adresăm, pentru-că voi aveți dreptul de alegere. Nu dați votul vostru altora, decât numai celor împăduiriți, căci numai ei vor chivernisi mai bine averea și casa voastră. Lăsați ura și pisma la o parte, mergeți cu toții la locul de alegere, votați pentru cel mai harnic din mijlocul vostru, care fiind onest și neatâr-nător, v' va reprezenta cu toată demnitatea interesele voastre. Împliniți-vă această datorință cu cuget curat și cu bunăvoință, căci prin aceasta dovediți, că v' cunoașteți drepturile sancționate prin lege, și că v' iubiți casa și averea voastră, carea, deo Ddieu să se sporească și înmulțească ca și până acum, spre binele și folosul nepoților și strănepoților voștri. Mai mulți împăduiriți.

Uciderea unui cămătar. În Cernăuți trăia retras de toată lumea un cămătar cu numele Vasile Șoroțan. Numai foarte arare-ori umbla pe strade și numai atunci când avea să-și incaseze camelele dela „partide”, care erau în cea mai mare parte funcționari. La 27 l. c. n. dimineața pe Șoroțan l-au aflat mort și scaldat în sânge în locuința sa. Făcându-se cercetare, s'a constatat, că aici e vorba de o tâlhărie și că făptuitorii, până acum necunoscuți, au dus cu sine 25,000 fl.

Constituirea camerei comerciale și industriale din Cernăuți s'a întemplat la 27 l. c. n. De president a fost ales dl Langenhan, de prim vice-president bancherul Davia Tittinger, de al doilea vice-president arhitectul Gregor.

Premii gratuite. Cancelaria „Negruțiu” din Gherla anunță abonaților „Amicului Familiei”, că la n-rul 8 le va expeda trei icoane frumoase ca premii gratuite.

Sărbarea unirii principatelor române. Societatea „Carpații”, a luat inițiativa de a sărbători, în mod solemn ziua de Vineri, 24 Ianuarie v. 1886. În apelul societății se dăce:

În această zi se împlinesc 27 de ani, de când s'a săvîrșit cel mai mare fapt politic din istoria noastră contemporană. Conștiința naționalității române s'a afirmat atunci, cu atăta tărie, cu atăta unanimitate și cu atăta patriotism, încât ne este cu neputință a nu ne aduce aminte cu mândrie de 24 Ianuarie 1859, culema cea mai înaltă a manifestării simțimentelor de frăție românească! Sărbătorim această marea zi, mai înainte prin publicarea tuturor desbaterilor oficiale din adunările electivale dela Iași și București, relative la unirea principatelor române, într-o operă, ce va apăre de sub tipar preste câteva zile. Apoi ca respect și admirațiune pentru marii patrioți români, cari au luptat pentru săvîrșirea acestui act de românească politică, se va da banquetul unirii, în seara de 24 Februarie 1886, în sala Orfeu, din București. Apelăm la toți Românii, fără deosebire, spre a ne ajuta ca prima sărbătoare a unirii, pornită din inițiativa particulară, să fie deamă de patriotismul Românilor manifestat în 24 Ianuarie 1859. Mare entusiasm ne-ar provoca prezența în mijlocul nostru a bătrânilor, căți din fericire mai trăiesc, reprezentanți ai națiunii române, din adunările electivale din Iași și București, dela 1859. În numele societății „Carpații”. Președinte, C. C. Dobrescu.

Petroleul ca medicament. „Democratul” din Ploesci spune, că bănuind anghina earăși cu furie unele părți ale orașului Ploesci, unii din părinți, în desperarea lor de lipsa unor medicamente eficace, pe care nu le are scîința, au încercat și au reușit să scape viața la câțiva copii, prin facere de gargară și înghițire de câte o linguriță și două de gaz (petroleum).

Ofițeri bulgari în București. Mai mulți ofițeri din armata bulgară au fost trimiși în București de principele Alexandru pentru a studia cupolele. Acești ofițeri au fost în mai multe rânduri la cupole și vor prezenta la întoarcere un raport amănunțit principelui Alexandru asupra acestui nou gen de fortificațiuni.

Serbii și Bulgarii. Un mare număr de scrisori și corespondențe, unele iscalite de pseudonimi bulgari și altele de Serbi, scrie „Telegraphul” din București, sosesc mereu la redacția noastră. Aceste scrisori și corespondențe sînt pline de o polemică injurioasă reciprocă. Refuzăm tipărirea lor. Am fost deopotrivă imparțiali pentru ambele popoare vecine, care, după adunca părere a noastră, merită a fi estimate și considerate. Pămîntul României a adăpostit, în timpuri grele, atât pe martirii cauzei naționale serbe, cât și pe vîguroșii luptători bulgari, morți pentru desrobirea frumoasei Bulgarii. Voim să rămănem fideli tradițiunii noastre naționale, voim să rămănem imparțiali. Așa dar' declarăm dl. care au iscalit corespondențele lor, cu numele de: Miloș, Todorovici, Taso, Ivanoff, Hadji etc., că redacția refuză de a tipări corespondențele lor.

Pacea de București. Se dă ca sigură, scrie „Românul”, data de 23 Ianuarie v. pentru adunarea în București a plenipotențiarilor însărcinați a negocia pacea serbo-bulgară. Se dăce, că ședințele negociațiunilor se vor ține în saloanele cele nouă ale ministerului domeniilor.

Ateneul român. De cîtăva vreme — scrie „Epoca” din București — Ateneul român pare că desfășură o îndoită activitate. În fiecare zi vedem câte o nouă sucursală deschidându-se în orașele principale ale României, în fiecare zi vedem eforturile comitetului de inițiativă încununate cu izbândă. Bărladul a urmat exemplul Bucureștiului și astăzi Craiova organizează o serbătoare în beneficiul construirii edificiului Ateneului din capitală, pentru ziua de 16 Ianuarie. Trebuie să recunoaștem, că femeile au dat acestei societăți concursul cel mai întins. La Craiova serbătoarea e pusă sub patronajul doamnelor craiovene, cu concursul domnișoarelor Olteanu, Chițu, Miel, Țiuleanu, Raymond, Caselli, și dnul G. Daniel, membrul societății Ateneului din București, va ține cu această ocaziune o conferință al cărei subiect nu ne este încă cunoscut. Nu ne rămăne decât să urăm izbândă bună inițiatorelor acestei serbători.

În București, s'a fixat, aproape în mod definitiv, subiectul conferințelor, care se vor ține în sala Ateneului cu începere dela 19 Ianuarie: Eață această programă: Duminecă 19 Ianuarie. C. Esarcu: Discurs de deschidere. Hăjdău: Serbii și Bulgarii. Joi 23 Ianuarie. Urechia: Miron Costin. Duminecă 26 Ianuarie. Nicolae Ionescu: Împărăția Romano-Bulgară. Joi 30 Ianuarie. Porumbaru: Noile teorii politice. Duminecă 2 Febr. Marian: Poezii nostri satirice. Joi 6 Febr. Sihleanu: Despre emoțiuni. Duminecă 9 Febr. Barbu Stefanescu: Limba românească. Joi 13 Febr. Vitzu: Filoxera. Duminecă 16 Febr. Popovici: Resbel de tarife. Joi 20 Febr. Stefan Mihailescu: Dinamica socială. Duminecă 23 Febr. Gion: Două regente române: Elena Năsturel și Maria Sturza. Joi 23 Febr. Vlahutza: Poesiile lui Eminescu. Dum. 9 Martie. Eustatiu: Arbitragiu internațional. Joi 13 Martie. Arion: Influența aparențelor. Duminecă 16 Martie. Dr. Stefanescu: Apele minerale în România. Joi 20 Martie. Anghel Demitrescu: Femeile lui Schakspeare. Joi 27 Martie. Buicliu: Morfinomania. Duminecă 30 Martie. Verusi: Sentimentul estetic la poporul român. Joi 3 Aprilie. Disescu: Contradițiuni. Duminecă 6 Aprilie. Velescu: Profiluri contemporane. Joi 20 Aprilie. Palade: Rolul femeii în democrație. 25 Aprilie. Traian Djuvara: Asociațiunile. Joi 27 Aprilie. Dr. Petrini — Galați: Limbagiu și gândire. Duminecă 20 Aprilie. Duiliu Zamfirescu: Millo. Joi 24 Aprilie. Dr. Draghiceanu: Rolul științelor geologice și himice în agricultură.

Ofițeri muntenegreni în București. În București se află vre-o 30 de Muntenegreni, din cari câțiva ofițeri.

Trăsnet în Ianuarie. „Curierul Prahovei” scrie: „Din comuna Teșila, ni se scrie, că în seara 9 curent, cu ocazia ploii torențiale ce a avut loc, trăsnetul cădînd asupra casei lui Stoican Stan, a sfărîmat-o în mai multe părți; asemenea a trăsnet pe femeia acestui locuitor, apoi o iapă și doi rimători, cari instantaneu au și murit”.

Teatrul din Iași. „Liberalul” anunță că Duminecă, 19 v. curent, se va reprezenta pe scena teatrului din Iași frumoasa piesă a bardului dela Mircesci, „Fântâna Blandusiei”.

Correspondența din Bulgaria. „Românul” primește din Sofia următoarele: Crușimile continuă pe fiecare zi asupra operațiunii din Pirod din partea guvernului serb. În zilele din urmă au fost împușcați șese locuitori din acest oraș, cari semnaseră adresa de supunere cătră principele Alexandru la înțrarea sa în Pirod. Alți patru preoți au fost condamnați la cinci ani de închisoare pentru motivul, că au pomenit în biserică numele principelui. Afară de acestia se mai găsesc închiși treizeci de Piroteni nejudecați încă, inculpați de înalta trădare, de a fi introdus armate bulgare în Pirod, ear' alte douăzeci de familii devotate Bulgarilor au fost internate în interiorul regatului. Schimbarea mutuală a prinsonerilor s'a efectuat. Toți prinsonerii bulgari se găsesc deja în patria lor, afară de vre-o câțiva grav răniți. Printr'un decret princiar armatei rumeliote i-se dă o nouă organizare. Ea se va compune din două brigade de infanterie avînd fiecare câte două regimente; un regiment de artilerie și altul de cavalerie. Astfel că Bulgaria dispune astăzi de douăsprezece regimente de infanterie, trei regimente de cavalerie și trei de artilerie. Spre a umplea grăbit golul ce se simte în cadrele armatei, ministerul s'a grăbit cu redeschiderea școlii militare din Sofia. Candidații sînt admiși în urma unui examen asupra materiilor, ce se predă în licee. Mulți studenți bulgari, veniți din străinătate ca voluntari, au rămas aci și s'au înscris în acea școală, unde și urmează cursurile ei.

Voluntarii bulgari. Corespondentul din Sofia al „Românului” scrie, că zilele acestea a întîlnit, pe uliță, un copil de 13 ani, care purta costumul de voluntar și avea la pept două medalie de argint. Luând informațiuni a aflat, că acest copil luase parte la atacul dela Slivnița, unde a arătat mult curaj și a fost rănit. Principele Alexandru vizitînd spitalul i'a oferit o cruce de argint, ear' cealaltă medalie i'a fost dată de compania voluntarilor. Tot în această companie a fost și o domnișoară. Ea purta haine bărbătești și se angajase fără voia părinților sci. Pe câmpul de bătaie arăta mult curaj.

O notă circulară a Porții dăce, că în fața greutăților situațiunii Poarta nu poate întrelăsa a declara, că ea, deși cu regret, dar' trebuie să păsească în contra atitudinii Greciei

și că la cea mai mică provocare din partea Greciei, ei îi impune datorința ca să apere demnitatea imperului. Poarta trebuie încă de pe acum să facă răspunător pe guvernul grecesc pentru toate urmările unui conflict ce ar izbucni între ea și Grecia.

Acțiunea puterilor în contra Greciei. Din Viena se împărtășește, că escadra tuturor puterilor europene va sosi aci în golful cretan „Suda”. Cabinetul englez și-a dat deja instrucțiunile sale și a fost decătră celelalte cabinete încunoscîntat, că ele de asemenea și-au dat deja ordinele. Flota europeană va consista din circa douăzeci corăbii.

Din Atena. Indignarea generală contra Angliei este nespūsă. Numeroase meetinguri patriotice au avut loc pentru a protesta contra ingerențelor englezești. Regele, guvernul, poporul, sînt cu toții de acord, ca să apere demnitatea națională.

Linii ferate strategice. Sciri din Polonia rusă anunță, că lucrările liniilor ferate, cari duc dela Dombrowa la Granica, frontiera austriacă și la Sosnowice, frontiera prusiană, vor începe în curînd. Inginerii Zelinski și Grozinski vor diriga lucrările. Aceste linii foarte importante din punctul de vedere strategic, vor trebui să fie terminate în cursul acestui an.

Din Berlin. se deșeează, că vasul cuirasat „Prințul Frederic Carol” va fi armat în-dată și va pleca la Pireu.

Expedițiune polară. Academia științelor din Petersburg, în ședința dela 9 Ianuarie a fost înștiințată despre viitoarea plecare a unei noue expedițiuni polare, în scopul de a explora insulele Noiei-Siberiei, sub raportul tipografic și zoologic. Această expedițiune va trebui să se afle în acele locuri la primăvară.

Zăpadă în Spania. „Correspondența de Espana”, dela 16 Ianuarie, scrie că în unele părți din provincia Leon zăpada a atins o înălțime mai bine de 2 metri. Portal Pajores este închis de troieni de zăpadă.

Din public.

Tuturor acelor, cari n'au pregetat a-mi documenta simpatia lor cu ocaziunea trecerii din viață a iubitului meu soț, fie prin presențarea la înmormîntare, fie pe altă cale le exprim prin aceasta adunca mea mulțumită.

Sibiiu, 17/29 Ianuarie 1886.

Iosefina Răduciu n. Lobonț.

Rectificare. În numărul 296 al „Tribunei” am publicat sub titlul „Din Bucovina” sub „Sciri mărunt”: că practicanul consistorial Constantin de Reni s'a numit decătră metropolitul gr.-or. asistent al consistoriului metropolitan. Deoarece practicanul consistorial se numește Nicolae Rey, ear' nu cum s'a publicat din greșeală „Constantin de Reni”, — am ținut a rectifica aceasta.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI”.

Londra, 30 Ianuarie n. Lui Gladstone i-s'a încredințat formarea noului cabinet.

Berlin, 30 Ianuarie n. Casa deputaților a Landtag-ului. Se continuă desbaterea asupra cestiunii polone. Ministrul Puttkammer constatăcă, că Silesia-superioară și chiar și Prusia-de-Ost, sînt obiectul propagației poloneze. Principele Bismarck tăgăduiesc că ar intenționa să săvîrșească o lovitură de stat sau să disolve Reichstag-ul dacă s'ar respinge monopolul de vinars. Oratorul atacă în modul cel mai vehement partidul progresist și apoi pe conducătorul centrului, Windhorst, pe care îl ține capabil să-l înlocuească pe oratorul în imper; dar' oratorul se îndoiesc, că împăratul crede ca și dînsul în capacitatea lui Windhorst. Windhorst declară, că nu apără aspirațiunile polone, ci drepturile constituționale și drepturile Polonilor, ce rezultă din tractate. Dînsul e German, dar' nu în înțelesul lui Bismarck, care schimbă Prusian cu German. Astăzi s'a continuat desbaterea.

Atena, 30 Ianuarie n. Scirea, după care Grecia s'ar supune voinței Europei, se declară de neîntemeiată. Cabinetul grecesc n'a făcut nimic, ce ar face să concludă la o schimbare a politicii de până acum.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Economic.

Inspectoratul vapoarelor danubiane face cunoscut că, cu începere de Duminecă 12/21 curent, au început earăși cursele vaporului local între Galați și Brăila. Vor fi două curse pe zi.

Zăpada la Iași s'a topit preste tot locul și soarele este ardețor ca în timpul verii.

„Liberalul”, care aduce această scire, scrie, că există temeri ca această climă să nu fie rea pentru agricultură.

Industria muntenegreană. Privitor la călătoria principelui Muntenegrului prin Europa „Corespondența politică” afirmă, că ar avea un îndoit scop. Principele dorește adevărată a pută înfrințate elementele necesare pentru a putea înfrința în Muntenegru o industrie națională. Să-și culeagă informațiuni, că sub care anume condițiuni s'ar putea înfrința o societate muntenegreană de vapore, și că în acest scop în ce condițiuni s'ar putea găsi banii necesari, și în sine să-și procure puteri tehnice pentru construirea de șosele în principat.

Tîrgul de vite din Paris. La tîrgul dela 22 l. c. n. din Paris s'au mînat 16.431 oi; 1658 de proveniență ungară. În urma frecvenței reduse, tîrgul a fost foarte viu. Crescînd prețurile, s'au vîndut oi cu 55—85 centime; oi ungare cu 78—83 centime per 1/2 chilogr., sau 50—70 franci pîrechea.

Piața din Sibiu, 29 Ianuarie. Grâu Hectolitra 47—80 chilo fl. 4.70 până fl. 5.50, grâu mestecat 68 până 82 chilo g. 3.50, până fl. 4.30 sîcra 66 până 72 chilo fl. 3.20 până fl. 3.80, orz 58 până 64 chilo fl. 3.— până fl. 3.80, ovăș 38 până 45 chilo fl. 1.50 până fl. 2.10, cucuruzul 68 până 47 chilo fl. 3.— până fl. 3.60, mîlaiul 74 până 82 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.30 până fl. 1.50, semîntă de cîneșă 49 până 50 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 5.50, lîntea 78 până 82 chilo fl. 8.— până fl. 9.— fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.50 până fl. 5.—, pîsat de grâu 100 chilo fl. 15.— până fl. 16.—, fînă Nr. 3 100 chilo fl. 12.—, Nr. 4 fl. 11.—, Nr. 5 fl. 9.—, slîmîna 100 chilo fl. 48.—, sîn brut fl. 26.— până fl. 28.—, sîn de lumini fl. 35.— până fl. 36.—, lumini turnate de sîn fl. 36.— până fl. 48.—, sîpunul fl. 25.— până fl. 28.—, fîn 100 chilo fl. 2.— până fl. 2.20, cîneșă fl. 30.— până fl. 35.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 3.— până fl. 3.50, spirț p. 100 l. % 26 până 28 cr., carnea de vită chilo 40 cr. carnea de vițel 36 până 40 cr., carnea de porc 34 până 38 cr., carnea de berbec 18 până 20 cr., ouș 10 cu 22 până 24 cr.

Tîrgul de rimători în Steinbruch. În 27 Ianuarie n. s'a notat: unguresci bătrîni grei 40.— cr. până 41.— cr. unguresci grei, tineri 43.— cr. până 44.— cr., de mijloc 42.— cr. până 43.— cr., ușori 41.— cr. până 42.— cr., marfă țerănească, grea 38.— cr. până 40.— cr., de mijloc 38.— cr. până 40.— cr., ușoară 37.— cr. până 40.— cr., romănesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr. transito ușori — cr. până — cr., transito sîrbesci grei 38.— cr. până 39.— cr., transito de mijloc 37.— cr. până 38.— cr., transito ușori 36.— cr. până 37.— cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpeniți la gară.

Cursul pieței din Sibiu.

	din 30 Ianuarie st. n. 1886.	Cump.	8.50 vînd.	8.60
Hârtie-monetă română				
Lire turcești		11.20		11.25
Imperiali		10.20		10.25
Ruble rusești		1.21		1.22

Bursa de Budapesta

din 29 Ianuarie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	101.40
" " hârtie 4%	92.95
" " hârtie 5%	151.75
Împrumutul căilor ferate ung.	99.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	112.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	103.75
Bonuri ale ung.	103.50
" " cu cl. de sortare	103.50
" " bănețene-timigene	103.50
" " cu cl. de sortare	103.40
" " transilvane	103.50
" " croato-slavone	98.75
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	118.—
Împrumut cu premiu ung.	123.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	83.90
Renta de hârtie austriacă	84.10
" " argint austriacă	112.—
" " aur austriacă	140.50
Losurile austr. din 1860	865.—
Acțiunile băncii austro-ungare	304.75
" " de credit ung.	298.—
" " de credit austr.	101.—
Scrișuri fonciare ale institut. și ec. „Albina”	5.91
Argintul	9.99
Galbeni împărătești	61.90
Napoleon-d'ori	126.50
Mărci 100 imp. germane	
Londra 10 Livres sterline	

Bursa de Viena

din 29 Ianuarie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	101.45
" " hârtie 4%	92.90
" " hârtie 5%	151.75
Împrumutul căilor ferate ung.	98.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	126.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	112.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	103.75
Bonuri rurale ung.	103.75
" " cu cl. de sortare	103.75
" " bănețene-timigene	103.75
" " cu cl. de sortare	103.70
" " transilvane	103.75
" " croato-slavone	98.50
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	118.—
Împrumut cu premiu ung.	123.40
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	84.15
Rentă de hârtie austriacă	84.25
" " argint austriacă	112.—
Rentă de aur austriacă	141.25
Losuri austr. din 1860	868.—
Acțiunile băncii austro-ungare	304.50
" " de credit ung.	298.90
" " de credit austr.	101.—
Argintul	5.93
Galbeni împărătești	10.—
Napoleon-d'ori	61.90
Mărci 100 imp. germane	126.20
Londra 10 Livres sterline	

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 27 Ianuarie st. n. 1886.

	Cump.	93.1/2 vînd.	93.3/4
Renta aurt. (5%)			
Rur. conv. (6%)	86.—		86.1/2
Act. de asig. Dacia-Rom.	255.—		267.51
Banca națională a României	1085.—		1183.—
Impr. oraș. Bucuresci	29.—		—
Act. de asig. Națională	224.—		—
Credit mob. rom.	81.—		81.—
Scrișuri fonciare urbane (5%)	81.—		81.—
Schimb 4 luni	—		34.—
Societ. const.	187.1/2		230.1/2
Aur	16.1/4		16.1/2

„Advocatul poporal.”

Aducem la cunoștința onor. public român, cumcă cu începere dela 1/13 Februarie a. c. va apăre în **„Luminatorul”** ca supliment la foaia politică „Luminatorul” și sub responsabilitatea aceleiași redactor (Pavel Rotariu, avocat) o foaie juridică în limba română sub numirea „**Advocatul poporal**”, în care se vor pertrăci în mod obiectiv, instructiv și explicativ cestiuni de drept public, privat, cambial, comercial, ungar, în rînd sistematic.

Din dreptul public ungar se vor explica toate instituțiunile statului nostru cu aședămintele sale adevă: puterea executivă a statului; numărul și secțiunile tuturor ministeriilor din țeară, a județelor comunale, bagatele, cercuiale, districtuale; a forurilor apelative, de finanțe, comerciale.

Din dreptul privat ungar se vor explica relațiunile de drept privat, se vor da formulare despre obligațiuni, cuitanțe, contracte: de căsătorie, de vîndăre-cumpărare, de arîndare, de închiriere, de servitute; exemple de toate soiurile de **testamente**; de socoli tutoresci; exemple de statute: pentru coruri de plugari, de reuniuni musicale, de pușcași, funebreale, etc. etc.

Se vor explica în mod teoretic și practic relațiunile de **cartea funduală**, cu formulare despre rugări de tranșiere, de intabulare și destabulare, de prenotare, asemenea și despre documentele referitoare la aceste cauze.

Cu un cuvînt „Advocatul poporal” cu timpul va pune în pozițiune pe cetitorii sei, ca fie-care să-și fie avocatul seu propriu în cele private: să-și scie face obligațiuni, cuitanțe, contracte de toate soiurile, rugări în cauze extraprocesuale

toate valide și corecte; și deodată să cunoască întreg organismul statului nostru ungar.

„Advocatul poporal” va apăre de două ori în fie-care lună, ca supliment al „Luminatorului”, însă se va putea abona și separat de fie-cine, și va costa:

1. Pentru abonații la „Luminatorul”:
pe un an 2 fl. v. a.
pe 1/2 de an 1 fl. v. a.

2. În edițiune separată (pentru cei ce nu abonează la „Luminatorul”):

pe un an 4 fl. v. a.
pe 1/2 de an 2 fl. v. a.

Abonamentele se fac la:

Redacțiunea „Luminatorului” în Timișoara.

Invităm deci pe onor. public român, ca să concurgă cu abonamente. Abonații „Luminatorului” n'au trebuință a abona separat, ci numai aceia au să ne aviseze, care nu vor voi să-l aibă.

Cu stimă

Pavel Rotariu,

advocat și redactor al „Luminatorului” și al „Advocatului poporal”.

[238] 2—3

Învingerea industriei!

În urma cumpărării întregului deposit al uneia dintre cele mai însemnate fabrici, care 'și-a sistat lucrările la sfîrșitul anului, sînt în poziția de a presta atît de ieftin ceva, ce până acum n'a existat. Vînd adevă pentru prețul de batjocură, ce nu face nici jumătate prețul de lucru, numai pentru

fl. 2. 25

un

Costum bărbătesc

extraordinar de cald, deplin gătît, probat

(așa numitul costum-tigru) indispensabil pentru fiecare bărbat, sîrman ori bogat, deoarece e potrivit pentru ori-ce clasă. Aceste costume solide, țititoare se capătă în toate mărimile pentru ori-ce statură în deposit și ca măsură e deajuns lungimea pașirii și circumferența peptului pentru a primi un costum potrivit. Cine voiesce dar' să se îmbrace bine și călduros, cine își iubesc sănătatea și punga, să comandeze cît se poate de iute, deoarece depositul va fi cîrînd cuprins.

Numai fl. 3.50

Un costum de doamne gata.

Mii și earăși mii dintre cele mai noue și mai frumoase mostre, una mai gingașă decît cealaltă, exclusiv de o fantazie încântătoare, tușată sau carrată, țititoare, tare, calmă și barchent de modă, în colorile cele mai frumoase și mai moderne, sure, vinete, întunecate, drop, în diferite nuanțe întunecate, sînt confecționate în costume de earnă, și

Un costum de dame pentru earnă

cald, modern, frumos,

asemenea desenului gata, elegant, ajustat

costă, cîtă vreme depositul va a ajunge, **numai fl. 3.50** sau aceeași executare în o calitate cu mult mai fină **fl. 4.50**. Costumul consistă din un peptar larg și o talia potrivită frumos croită (blusă).

Trimiterea cu rambursă prin

Depositul de fabricate indigene

al lui Fekete

Viena, Hundsthurmerstrasse Nr. 18/33.

Avertizez dela oferte imitate.

[236] 2—6

INSTITUTUL TIPOGRAFIC

din Sibiu

execută tot felul de lucrări tipografice și îndeosebi tipăresce

cărți de tot felul,

anunciuri de căsătorie,

anunciuri funebre, placate,

bilete de vizită.

conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile moderate.

Deasemenea Institutul primesce în editură cărți școlare și în genere cărți menite a fi răspândite în popor, precum sînt: **povești, snoave, poezii populare, istorioare morale, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii** scrise în stil poporal și alte deasemeni.

Condițiunile editurii urmează a fi stabilite prin bună învoială între autor și direcția Institutului.

Biblioteca poporală a „TRIBUNEI”

au apărut până acuma:

- Nr. 1. **Pădureanca.** Novellă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș. elegant. Un exemplar 40 cr. sau 1 leu nou.
- Nr. 2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 15 bani.
- Nr. 3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Povestă de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 15 bani.
- Nr. 4. **Pipêruș Pêtru.** Povestă de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 20 bani.
- Nr. 5. **Păcală și Tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Nr. 6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Nr. 7. **Teiu legănat.** Povestă de Gr. Sima a lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 50 bani.
- Nr. 8. **Colăcărîtul.** Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 40 bani.
- Nr. 9. **Fiica a nouă mame.** Povestă de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Nr. 10. **Povestea lui Ignat.** Povestă de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Nr. 11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 12. **Îndărătnicul.** Povestă de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 20 bani.
- Nr. 13. **Blastîm de mamă.** Legendă poporală din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 15 bani.
- Nr. 14. **Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar 1 fl. sau 3 lei noi.
- Nr. 15. **Vlad și Catrina.** Povestă de Gr. Sima a lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nr. 16. **Din bătrîni.** Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frîmătări de limbă, adunate de Gr. Sima a lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Nr. 17. **Pe pămîntul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vîndătorilor, se dă rabatul cuvenit.

La Institutul tipografic

în Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 3

se află de vîndare următoarele tipărituri:

1. Certificate pentru pașaporturi
1 conț (à 25 c.) 40 cr.
2. Inventare 1 conț (à 25 c.) 40 cr.
3. Obligațiuni (cu scara de timbre p. intabulări) 1 conț (à 25 c.) 50 cr.
4. Consemnări sumareice despre dări (sommás kimutatás) 1 conț (à 25 c.) 40 cr.
5. Testimonii de școală 1 conț (à 25 c.) 40 cr.
6. Protocoale de zălogire (zálogolási jegyzőkönyv) 1 conț (à 25 c.) 50 cr.
7. Citațiuni pentru primării comunale 1 conț (à 25 c.) 50 cr.
8. **Hagyatéki kimutatás** 1 conț (à 25 c.) 60 cr.

Antistilele comunale sînt rugate a ne onora cu comande numeroase.

[199] 5